

פינת השבוע

פרק ג'

פרשת אחרי – קדושים תשפ"ה לפ"ק

יוצא לאור לשמם ולזכרם של כ"ק רבוקהקוה"ט הרבנים והאדמו"רים מ'אליק זצוקללה"ה

הגליון מוקדש לע"נ כ"ק מרן הגאב"ד רבינו אהרן זאב ב"ר בן ציון מאליק זצ"ל הכ"מ

פינת המשל

התעוררות יום כיפור בשבת זו

אאמו"ר [הרב הקדוש ר' אשר מסטאלין] זצוקללה"ה, כשהיה קורא בשבת זה פרשת יום הכיפורים, ה' לו גיעגועין גדולים על יום הכיפורים כמעט עד כלות הנפש". וה' אומר **משל:** כשרוקחין מרקחת קודם נשואין בשביל הנשואין, טועמין מן המרקחת גם בשעה ההיא, וכך בשבת זו צריך להתעורר בהתעוררות קדושת יום הכיפורים. (בית אהרן)

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר וגו'
לפני ד' תטהרו. (טז, ל)

משל לאדם שנשפך על בגדיו רוטב מאכל, ונראתה כתם, ודאי שלא יצא כך לרחוב אלא ינסה להעביר את הכתם במעט מים. ואם האיש ההוא רוצה לילך לשמחה, ישפשף את הבגד היטב, עד

המשך בעמוד ד'

מפתח הגליון

פינת התורה	עמוד א'
פינת המשל	עמוד א'
פינת מעשה רב	עמוד א'
פינת ממעיין רבותיה"ק	עמוד ו'
פינת התורה באידיש	עמוד ט'
פינת תורה דבי מדרשא	עמוד יא'

מבארדיטשוב והזכיר מאמרו של **הבעש"ט** זצ"ל שאמר: מכלכל חיים בחסד. מי שהוא בבחינת חיים, היינו הצדיקים אותם מכלכל הקב"ה רק

בחסד... מחי' מתים, היינו הרשעים שהם בחינת מתים, אותם מכלכל ברחמים רבים... פתה הרה"ק מסאדיגורא ואמר הלא הדברים האלה מפורשים בתוה"ק ומקרא מלא הוא. והשעיר אשר עלה עליו הגורל לה', ועשהו חטאת... מלשון חסרון, כמו אני ושלמה בני חטאים... והשעיר אשר עלה

המשך בעמוד ב'

פינת התורה

בזאת יבא אהרן אל הקדש. (טז, ג)
ושמעתי בזה בשם הגאון המקובל אלקי הקדוש מו"ה שמשון מאסטרופולא זצ"ל ה"ד, מ"ש רז"ל כלו כל הקיצים ואין הדבר תלוי אלא בתשובה ומע"ט. והנה עיקרן של הדברים המה תשובה תפלה וצדקה, דהיינו צום קול ממון. צא וחשוב צו"ם קו"ל ממון עולה ת"ח. והמילה בזאת ג"כ גימטריא ת"ח, וז"ש "בזאת" דהיינו בת"ח דהוא צום קול ממון יבוא אהרן אל הקדש. ובהו"ל מ"ש דוד המלך ע"ה אס תקום עלי מלחמה ב"זאת" אני בוטח.

בזאת יבא אהרן אל הקדש. (טז, ג)
פרש"י ובעל הטורים רמז לבית ראשון שעמד ת"י שנה כמנין בזאת. והקשה בש"ח הלא גם בבית שני שמשו כהנים גדולים ביום הכיפורים. ונראה כי הכהנים הגדולים שהיו בבית ראשון היו כולם צדיקים והיתה נשמת אהרן מתלבשת בהם ולכן חל עליהם שם אהרן כאלו הוא חי והוא עצמו משמש שם. לא כן בבית שני היו בכה"ג רשעים רבים (כיומא ט). ולא נקרא עליהם שם אהרן.

(שער בת רבים)

ונשא השעיר עליו את כל עונותם אל ארץ גזרה ושלח את השעיר במדבר. (טז, כב)

חז"ל אמרו ונשא השעיר עליו, זה עשיו, עליו נותן הש"ת עוונות ישראל, ויאמר עשיו, מדוע אתה נותן עלי, את כל העוונות.

פינת מעשה רב

ויאמר ד' אל משה וגו' ואל יבא בכל עת אל הקדש וגו'. (טז, ב)

שמעתי מפי הרה"מ"ג החסיד המפורסם מוהר"ר **יחיאל מיכל מזלאטשוב** זצ"ל שאמר בשם אביו החסיד המפורסם מוהר"ר **יצחק ז"ל**, איתא בגמרא (כתובות נ.) עושה צדקה בכל עת (תהלים קיג.) זה המפרנס בניו ובנותיו כשהם קטנים. אם כן העולם פוטרים עצמן מצדקה לאחרים ואומרים שיוצאים בזה [בפרנסת ביתן] שנקרא גם כן צדקה. וזה שאמר הכתוב, ואל יבוא בכל עת, דהיינו באותו הצדקה שמרומז בפסוק עושה צדקה בכל עת, בזה אינו בא אל הקודש פנימה לקדש נשמתו, כי אם בצדקה גמורה אל אחרים עכ"ל.

והרה"ק מהר"מ ז"ל הנ"ל פירש הגמרא עושה צדקה בכל עת, היינו שנותן צדקה תמיד לאחרים ולא בעתים אחדים, וזה זוכה לפרנס בניו ובנותיו עכ"ל.

(גנזי יוסף שס"ח)

בזאת יבא אהרן. (טז, ג)

ואמרו חכמינו ז"ל (עבודה זרה ב:) שהתורה הקדושה נקראת זאת עיני שם. ולזה אמר הכתוב 'בזאת' יבא אהרן אל הקדש, היינו על ידי התורה הקדושה שיהי' לנו בגלות, גם כן אפשר לעשות העבודה, דכל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה (מנחות קי.), ועל ידי זה יהי' נחשב כאילו עשו העבודה בפועל בבוא אהרן אל הקודש.

(דברי יואל - מוצאי יוה"כ, שסג.)

השעיר אשר עלה עליו הגורל לה' ועשהו חטאת והשעיר אשר עלה עליו הגורל לעזאזל יעמוד חי לפני ה'. (טז, ט-י)

פעם אחת נדברו יראי ה' בנוכחיותו של הרה"ק רבי **אברהם**

יעקב זצ"ל מסאדיגורע, בענין צדיק ורע לו ורשע

וטוב לו, עמד על רגליו החסיד רבי **שעפטל**

א

פינת מעשה רב

מעשיהם של צדיקים גדולי עולם וקדושי ארץ
נאמרים על פרשת השבוע

המשך מעמוד א'

כדי דיבור: שני חצאי פסוקים אלו שאמרו בארץ ישראל, הם באמת פסוק אחד שלם בתורה. "דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אני ד' אלוקיכם", והשתמשו בארץ ישראל בפסוק שלם זה, שיש בו שני חצאי פסוקים, של תחילת פרשת ציצית וסופה.

דָּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָנִי ד' אֱלֹהֵיכֶם. (יה, ב)

הרה"ק רבי ארי' ליבוש זצ"ל, רבה של קעשינוב, שהי' רב גאון וגם אחד מגדולי צדיקי דורו, בהיותו נעשה "בר מצוה" כבר הי' בקי בכל ספרי התלמוד, וגם היתה לו הבנה ידועה בחכמת הנסתר. מספרים: כי לאחר דרשת פלפול ארוכה, שדרש ביום שנכנס לתורה ולמצוות, שאל אותו אחד מן המסובים, צורבא מרבנן, על מה שאמרו במסכת (ברכות יד:): כי במערבא (בארץ ישראל) אין קורין פרשת ציצית בקריאת שמע של ערבית, לפי שאין מצות ציצית נוהגת בלילה, אלא מתחילים את הפרשה ומסיימים אותה: "דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם, אני ד' אלוקיכם". הלא כבר אמרו חכמינו (ברכות, יב, ב). כל פרשה דפסקה משה רבנו, פסקין, דלא פסקה משה רבנו, לא פסקין (ואסור להפסיק באמצע פסוק), ואיך הפסיקו בני ארץ ישראל באמצע פסוק ואמרו רק מקצת מן הפסוק הראשון "דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם" ומקצת מן הפסוק האחרון "אני ד' אלוקיכם"? וארי' ליבוש, חתן ה"בר מצוה", החזיר תוך כדי דיבור: שני חצאי פסוקים אלו שאמרו בארץ ישראל, הם באמת פסוק אחד שלם בתורה. "דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אני ד' אלוקיכם", והשתמשו בארץ ישראל בפסוק שלם זה, שיש בו שני חצאי פסוקים, של תחילת פרשת ציצית וסופה.

קְדָשִׁים תִּהְיוּ כִּי קָדוֹשׁ אָנִי ד' וגו'. (יט, ב)

כי שמעתי סיפור מעשה שסיפר הרב הצדיק המגיד וכו' רבי אהרן קליוואנער זצ"ל ואמר על עצמו, אני הייתי בילדותי בישיבה בפראג, ובאותו מחזור הי' עיר קטנה ואנשים בה מעט, ונמצא בהם איש אחד עשיר והי' לו והגיעה רוצה ליתן

עליו הגורל לעזאזל, רמז לאנשים רשעים יעמד חי... המה חיים וקיימים בריאים וחזקים... ולא עוד אלא שמדמים בעצמם שהם תמיד לפני ה' וחשובים המה לפני המקום... (כנסת ישראל)

וְשִׁלַּח בְּיַד אִישׁ עֵתִי הַמְדַבֵּרָהּ. (טז, כא)
מהו איש עיתי. בעיתו ובמועדו ישתלח ולא יעבור, ואפילו חל בשבת (יומא כא:).

מסופר על הרה"ק רבי חיים מבריסק זצ"ל שנסע פעם במרכבה יחד עם עיתונאי מרוסיא שונא ישראל, שהתיימר להיות ידען בעניני יהדות, והתחיל לשפוך אש וגפרית על היהודים ולספר על חסרונותיהם. אמר לו רבי חיים: אם אתה ידען גדול כל כך, בוודאי ידוע לך מה שנאמר בתורה ש'את השעיר לעזאזל היו שולחים ביד איש עיתי', מה הכוונה לאיש עיתי. העיתונאי שתק ולא אמר דבר כי לא ידע. אמר לו רבי חיים: אני אסביר לך, את השעיר מסרו ביד איש עתי העוסק בעיתונות המסקרים מעת לעת, היודע כל עונות הדור, אבל היו משגרים אותו יחד עם העונות לעזאזל...

דָּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָנִי ד' אֱלֹהֵיכֶם. (יה, ב)

הרה"ק רבי ארי' ליבוש זצ"ל, רבה של קעשינוב, שהי' רב גאון וגם אחד מגדולי צדיקי דורו, בהיותו נעשה "בר מצוה" כבר הי' בקי בכל ספרי התלמוד, וגם היתה לו הבנה ידועה בחכמת הנסתר. מספרים: כי לאחר דרשת פלפול ארוכה, שדרש ביום שנכנס לתורה ולמצוות, שאל אותו אחד מן המסובים, צורבא מרבנן, על מה שאמרו במסכת (ברכות יד:): כי במערבא (בארץ ישראל) אין קורין פרשת ציצית בקריאת שמע של ערבית, לפי שאין מצות ציצית נוהגת בלילה, אלא מתחילים את הפרשה ומסיימים אותה: "דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם, אני ד' אלוקיכם". הלא כבר אמרו חכמינו (ברכות, יב, ב). כל פרשה דפסקה משה רבנו, פסקין, דלא פסקה משה רבנו, לא פסקין (ואסור להפסיק באמצע פסוק), ואיך הפסיקו בני ארץ ישראל באמצע פסוק ואמרו רק מקצת מן הפסוק הראשון "דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם" ומקצת מן הפסוק האחרון "אני ד' אלוקיכם"? וארי' ליבוש, חתן ה"בר מצוה", החזיר תוך

תלמוד חכם, ונסע לפראג להישיבה, וביקש מהרב התופס הישיבה לברור לו איזה בחור טוב, וברר אותו ומיד לקחני האיש והביאני לביתו, ופשט מעלי בגדי הסחבות והבלוים, והלבישני בגדי חופש ועושר ונתן לי בתו לאשה, ועטרני בכסף וזהב, ובהמשך הזמן ראיתי עצמי בתפנוקים ושמנתי עביתי והתחלתי לבעוט, ופרקתי מעלי עול ההתמדה בלימוד, וכראותם חמי וחמותי ויקציפו עלי, והתחילו לעמוד עלי אנשים להוכיחני, והמנהג הי' אז לנסיעת בעלי הדרשנים, והי' מדרך הדרשן להתאכסן בבית חמי כי הוא הי' עשיר והנכבד בעיר ופרנס, וביקש מכל דורש להוכיחני. והי' בהוכיח אותי השבתי לו אפילו אם אלך בטל עשרים שנה אתעלה יותר בלימוד מכל לומדי העיר הזאת, וכן הי' תשובתי לכל דורש. ויהי היום ונתאכסן דורש אחד טוב וחכם הרזים, וכאשר הוכיח אותי השבתי לו כנ"ל, והשיב אמרו לי, טוב דברך נגד לומדי העיר הזאת אבל מה תעשה כשיכעיסו עליך חמיק וחמותיך ויפשטו מעליך בגדי החמודות, וילבשו אותך בבגדים הבלויים והסחובים, וישלחו אותך בהחזרה להישיבה למקום שבאת משם, מה תענה ובאיזה בושת אנפין תעמיד לפני לומדי הישיבה, שהם נתעלו מעלה ואתה ירדת מטה, הלא תכסך בושח וכלימה. והנה מיד נכנסו דבריו באוזני כארס של עכנא, ונפל לי במחשבתי שזה פי' הפסוק באומרו קדושים תהיו כי קדוש אני ד' וגו'. ולכאורה מה דמיון קדושת בשר ודם לקדושת אל חי בורא כל העולמים, אמנם יכוין בזה לומר כי פן ואולי יאמר האדם בלבו – הלא אפילו כשאלך בשרירות לבי להרשיע ביותר, על כל זה יתעלה יותר בהקדושה מהטוב שבגוים, לזה אמר הכתוב לו יהי כדברך בהאי עלמא, אבל מה תענה ליום הפקודה בעת חזרת הנשמה למקורה למקום קדושתו. וזה פירוש קדושים תהיו, ואי"ת הלא איך שיהי' עכ"פ יותר קדושים אנחנו מהטוב שבאומות, לז"א לו יהי כדברך בההוא עלמא, אמנם כי קדוש אני, ובמקום קדושותי מה תענו, ותיכף כשנפל למחשבתי פי' הפסוק, מיד הבטחתי לו שאחזור להתמדת הלימוד כבראשונה עכ"ל. ויתר מסיפור המעשה כתבתי במ"א להבין כוונה מאמר אחד וז"א

המשך בעמוד ד'

קהל טורי זהב אליק

נתייסדה ע"י ב"ק מרן הגאב"ד רבינו אהרן זאב ב"ר בן עיון מאליק זצ"ל חב"מ - בנשיאות בנו מ"מ הגה"צ מרן רבי אליעזר יהודה מאליק שליט"א גאב"ד דקהלתינו

821 KENT (COR. PARK) AVE. BROOKLYN NY 11205

נתייסדה לזכר ולע"נ הרה"ק רבינו דוד ב"ר שמואל הלוי בעל הטורי זהב שה"י האב"ד הראשון בעיר אליק

לכבוד הדעת האלוקי רבי שמעון בר יוחאי

ותנאים בעוהש"ת

ביום ה' אמור תשפ"ה

ליל ל"ג בעומר

מעמד הדלקה בשעה 9:30 בערך

בחדר בית מדרשינו

821 Kent Avenue Cor. Park Ave.

יה"ר שזכותא דרבי שמעון יגן עלינו להוושע בכל טוב, בני ברוכי חיי ארוכי ומזוני רוויחא, ובזכותו נזכה לפעול רפואה וישועות, בב"א

בתעמים ובמחולות ישישו וישמחו בריקודי קודש

לכבוד הדעתא אליק • תורתנו מגן לנו היא מאירת עינינו

המשך מעמוד ב'

קדושים תהיו כי קדוש אני ד'. (שפתי צדיקים, קדושים עמי רי"ב)

ואהבת לרעך כמוך. (יט, יח)

זה יכול להיות רק כאשר עוזב את אהבת עצמו, דמי שהוא אוהב את עצמו, ויקר בעיני עצמו, הרי תמיד טרוד רק בעצמו, ער איז פארנומען מיט זיך, [בלה"ק הוא עסוק עם עצמו] ובתאוותיו ורצונותיו, ועל האלוקות הוא שוכח לגמרי חס ושלום. וכן כאשר הוא אוהב את עצמו אז אין לו מקום לאהבת זולתו, ואדרבה אהבת עצמו גורם פירוד לבבות, דאינו יכול לסבול זולתו וחושב דכל מה שהזולת אומר עושה הוא בשביל לנגד אליו, וכידוע באחד שבא לאאזמו"ר הרה"ק הצמח צדק מליובאוויטש זצוק"ל על יחידות [בר דעת גדול, בהשכלה] ואמר לו רבי, מי טרעט אייף מיר אין בית מדרש, וואס איך זאג גיפעלט זיי ניט, און זיי פירן זעך ניט כראוי להתנהג עמי, [ובלה"ק רבי, דורכים עלי בבית המדרש, מה שאני אומר אינו מוצא חן בעיניהם ואינם מתנהגים עמי כראוי] ועושים כמעט להיפך מדעתי. והשיב לו הצמח צדק זצ"ל: דו ביסט זעך מתפשט איבער דעם גאנצין בית מדרש, אין ואו יענער טרעט איז אלץ אייף דיר, מען דארף אוועק לייגען דעם דעת עינמו וואס נאר על פי שכל איז, און מען דארף מגביר זיין עבודה אויף השכלה און יעמאלט איז אמת. [בלשה"ק אתה מתפשט על פני כל הבית מדרש, ולכך בכל מקום שפלוני דורך הריהו דורך עליך, צריך

להניח את דעת עצמו שמונה רק על פי שכל, וצריך להגביר את העבודה על השכלה ואזי הוא אמת]. (קובץ מאמרים להאדמו"ר רבי יוסף יצחק זצ"ל)

ואהבת לרעך כמוך. (יט, יח)

הרבי ר' זושא ז"ל, הי' כידוע מסיח דעתו מדאגת פרנסה, והי' מקיים את התורה מעוני. פעם אחת, נצטברו בידו עשרה רובל, וכדי לשמור עליהם מפני הגנבים, הניחם בתוך החומש בפרשת יתרו, אצל "לא תגנוב": הדבר נודע לגנב פיקח אחד, ושלח ידו ולקח מהם חמשה. וחמשה הנותרים הניח בפרשת קדושים, אצל "ואהבת לרעך כמוך". לימים פתח רבי זושא את החומש ולא מצא את העשרה רובל במקום. פשפש ומצא חמשה מהם במקום אחר. הביטה וראה, רבש"ע, נאנח רבי זושא ואמר: מה בין זושא לבין פלוני, אדם כשר מישראל, זושא, כשהיו לו המעות בידו, נטלן הכל לעצמו, ואילו פלוני, רחמן בן רחמנים, לא נטל אלא מחציתו, וקיים "ואהבת לרעך כמוך".

ואהבת לרעך כמוך. (יט, יח)

פעם אחת בשבת שקראו בו פרשת "קדושים תהיו" גבר החשק אצל אחד החסידים ה"יושבים" הקבועים בקאצק, להסתתר מאחורי דלתו של הרבי זצ"ל, ולשמוע כיצד הוא "עובר על פרשת השבוע", והנה הוא שמע נהימת הרבי בהגיעו לפסוק "ואהבת לרעך כמוך", בצורה זו הא? כמוך? ואחר הפסקה של רגעים מספר, שמע החסיד את ההמשך בצורת אתנחתא. א — א כמוך הצורה של השאלה והתשובה הסעירה את לבו ולא ידע לפרשה. לבסוף שאל את הר"ר הערש מטאמשוב ז"ל, נאמן ביתו של הרבי,

והלה ענה לו בקיצור: הרבי שאל את עצמו, כיצד אומרת התורה שאדם חייב לאהוב את חברו "כמוך", כלומר, באותה מידה שאתה אוהב את עצמך הנך חייב לאהוב את חברך, כלום את עצמו מותר לאהוב "כמוך"? הלא זוהי סתירה לכל מה שלמדנו בקוצק, שאהבת עצמו מביאה לידי זיוף, לידי רמאות עצמית, ולידי הונאה עצמית, לעשיית דברים בלתי נתפסים בשכל, לעצלות המחשבה וכדומה. אך התשובה היתה, שהפירוש הוא, כי כשם שהנך חייב לשנוא את עצמך תכלית שנאה, באותה מידה הנך חייב לאהוב את אחרים בתכלית אהבה.

(הרבי מקוצק)

והתקדשתם והייתם קדשים כי אני ד' אלקיכם. (ב, ז)

והתקדשתם. אחר שתהיו כבר קדושים, אז תצטרכו מחדש לקדש עצמכם, בכל פעם יותר כדי להיות קדושים, יען, לפי גודל קדושתכם, תחשב לכם, המצוה של אתמול לעבירה. וכן מספרים: אשר הרה"ק רבי נפתלי צבי מרופשיץ זצוק"ל, בהיותו בראש השנה, אצל רבו הרה"ק הרבי מלובלין זצוק"ל, פגע את רבו, בשובו מתשליך, בעת שהרה"ק מראפשיץ הלך אל הנהר, וכאשר שאל אותו רבו, אנה הוא הולך, השיב, שהולך להגבי העבירות, אשר השליך רבו. וזה מתאים לדברינו, אשר הדברים שהיו נחשבים, לה"חוזת" לעבירות, מחמת גודל קדושתו, והוא השליך אותם, העבירות אלו, הגבי צדיק אחר, יען אצלו היו נחשבות למצות. (מעינה של תורה)

הגליון יו"ל ע"י התאחדות אברכים דקהל טורי זהב אליק

ע"ש רבוקהקוה"ט הרבנים והאדמו"רים מ"אליק זצוקללה"ה – נתייסד ע"י ב"ק מרן הגאב"ד רבינו אהרן זאב ב"ר בן ציון מאליק זצ"ל הכ"מ בנשיאות להבחלה"ה בנו הגה"צ רבי אליעזר יהודה מאליק שליט"א גאב"ד דקהלתינו

MAILING ADDRESS: 183 WILSON ST. PMB #241 BROOKLYN NY 11211

כתובת המערכת לשלוח הערות או לנדב ההוצאות להמערכת לזיכוי הרבים לע"ג, או לרגל שמחה, נא לשלוח להערות קדשינו

alikhshull@gmail.com

פינת התורה

מאמרים יקרים
על פרשת השבוע נאמרים

המשך מעמוד א'

וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ. (יט, יח)

כתב בספר אורח לחיים ששאלו את הגה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג זצ"ל, היאך אפשר לקיים מצות ואהבת לרעך כמוך אם חבירו עשה לו רעה. והשיב כל ישראל הם כגוף אחד, ואם הכה אדם בשוגג באבר אחד את איברו השני, וכי יקח מקל ויכה על אותו אבר שהכה בלי דעת אבר אחר, מי שעושה כן הוא חסר דעה. כן ממש כל אחד מישראל כאבר מגוף של עם ישראל, וחברו עושה לו רעה הוא מפני חסרון הידיעה, ועתה אם משלם לו רעה כגמולו יכאיב לעצמו, אלא יחשוב שהכל מהקב"ה וחברו רק שלוחא דרחמנא עכ"ל. ונ"ל שזה מרמז בקרא גופא, ואהבת לרעך - אפי' אם הוא רעך שעשה לך רעה, אהוב אותו ולא חשוב לו כגמולו, כי דע, כמוך - הוא חד מאיבובך, ושעשה לך רעה הוא כשגגה ולא בזדון מעצמו, דהא לא יכה אבר אחד את אבר השני בגוף אחד, אלא אני ד' שלחתי להכות ושלוחי הוא.

וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ. (יט, יח)

כי רואים אנו, כאשר עומדים שתי אותיות י"ד, בשורה אחת זו אצל זו, אז המה שם משמו יתברך. לא כן אם עומדים שתי היוד"ן, זו על זו, אחת גבוה מחברתה אז המה נקודה שְׁוֹא : וזה ואהבת לרעך כמוך, היינו אם תאהב את רעך, ותעמידהו בשורה אחת עמך, וזה "כמוך", אז אני השם, אז שתי היוד"ן, המה שם הקודש, כאמור. (הרה"ק רבי נפתלי צבי מרופשיץ זי"ע)

וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ. (יט, יח)

והנה כאשר תירגם הלל, לגר שבא להתגייר, את "ואהבת לרעך כמוך", תרגם אותו בדרך שלילה, מה דעלך סני, לחברך לא תעביד (שבת, לא). וטעמא בעי, אבל באמת הטעם הוא, יען אומות העולם, אין להם אפילו השגה, בתורת מוסר כזה, לאהוב את חבירו כמו את עצמו, והמושג היותר גדול, אשר מבינים המה בשכלם, הוא רק השלילה, שלא לעשות על כל פנים לחבירו, מה שלא נעים לו.

(יחידושי הר"ם)

ה

וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ. (יט, יח)

כי אצל כל חשבון גשמי, ישנם כללים, אשר על ידם, אפשר לבחון, אם לא נפלה טעות בו, אבל איך אפשר לבחון, אם הולכים אנו בדרך הישר, בנוגע לתורתנו הקדושה? לכן הורו לנו חז"ל, את הכלל, שבו אפשר לבחון, יחס שלנו לתורתנו, אם הוא טוב ולא מוטעה, הוא לימוד היקר, של "ואהבת לרעך כמוך", ובמדה שאנו מתיחסים, אל אהבת רעים, כן הוא יחס שלנו, אל התורה. (הרה"ק רבי משה ליב מסאטוב זצ"ל)

לֹא תִגְנוֹבוּ וְלֹא תִכְחָשׁוּ וְלֹא תִשְׁקְרוּ אִישׁ

בְּעֵמִיתוֹ (יט, יא)

סמיכת הכתובים בא לומר, אף שאני מצוה לכם, ליתן לעני כל מיני צדקות, אבל הכל מן מעותיך, לא מן מעות גנוב וגזול, וזה לעני ולגר תעזוב וכו', אבל בכל זאת לא תגנובו, למען לתת צדקה. (תפארת שלמה)

הַזִּכָּה תִּזְכֶּינָה אֶת עֲמִיתָהּ. (יט, יז)

ו"ל על פי מה שאמרו חז"ל, האי צורבא מדבבנן דסנו ל' בני מתא, על דאזכרין במילי דשמיא, נמצא אשר גורם לעצמו, שישנאו אותו על ידי

תוכחתו, אבל בשביל זה, לא ימנע מלהוכיחו, כי ידוע, אשר גם בלתי זה שונא עם הארץ, את התלמיד חכם, ועובר על שנאת חינוס, טוב איפוא להוכיחו, וישנאוהו על כל פנים בשביל התוכחה. (הרה"ק רבי אייזל חריף זצ"ל)

לֹא תַעֲשֶׂוּ עֵוֶל בְּמִשְׁפַּט לֹא תִשָּׂא פָנֶי דָל
וְלֹא תִהְדָּר פָּנֶי גָדוֹל. (יט, טו)

רצה לומר, על משפטו של הקב"ה עם האדם. לא תראה פנים של עצבות, כאלו נעשה למעלה עוול, ומשפט מעוקל, רק הכל תקבל בשמחה, וזה "בצדק תשפוט עמיתך", כי הקב"ה נקרא רעך ועמיתך. (תולדות יעקב יוסף)

לֹא תִקֵּם וְלֹא תִטֹּר אֶת בְּנֵי עַמֶּךָ וְאֶהְבֶּתָּ
לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ. (יט, יח)

זה כלל גדול בתורה. ואמרו חז"ל שת"ח צריך להיות נוקם ונוטר כנחש, והיינו בשביל חבירו מותר לנקום ולנטור ולא בשביל עצמו, וזהו כנחש שאמרין לנחש מה הנאה יש לך וכו', וכן הדבר שהנקימה יהי' כנחש בשביל אחרים ולא להנאתו. וזה שמסיים קרא ואהבת לרעך כמוך, והיינו בשביל רעך מותר אתה לתבוע עלבונו ולנקום ולנטור בשבילו, אבל לא בשביל עצמו, וזה כנחש. (תפארת יהונתן)

קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ד' וְגו'. (יט, ב)

ואח"כ כתיב איש אמו ואביו תיראו אני ה' אלקיכם, ואח"כ אל תפנו אל האילים וכו' אני ה' אלקיכם. ג' פעמים אני ה' אלקיכם מורה נגד ג' מדריגות הנמצאים בישראל. בפסוק א' מדבר ממדריגת הצדיקים והקדושים שצריכין לדעת ש' הוא אלקיהם. ופסוק ב' מדבר בסוג בעלי הבתים, שרק שומרים המצות, מכבדים אביהם ואמם, ושומרים שבתות, שצריכים לדעת לפי בחינתם ש' הוא אלקיהם, ופסוק ג' מדבר מפחותי ערך רח"ל שאין להם רק זה, שאלקי מסכה לא יעשו להם, ועכ"ז ה' הוא אלקיהם, ודפח"ה. (הרה"ק רבי דוד משה מטשורטקוב זצ"ל)

וְכִרְמֶךָ לֹא תַעֲזוֹלֶל, וּפְרִט כִּרְמֶךָ לֹא תִלְקֹט
לְעֵנִי וְלִגְר תַּעֲזֹב אֹתָם, אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם.

(יט, י)

כל מצות אלו חד טעמא להם, לבטוח בה', וידע בידועה ברורה כי עיני ה' משוטטות בכל הארץ, והוא משגיח על הכלל ועל הפרט ומפרנס אותם, והקב"ה רצה לזכות את ישראל צוה לפרנס את העניים כי המה קובלים על העשירים וקוראים תגר על הקב"ה בדמע וצעקה, על כן צוה להניח חלקם בשדה וחרם. גם שלא יחשוב בלבו שהנחלות שלו לעולם ויודע שהש"ת הוא השליט, הוא מוריש ומעשיר... גם שלא יחשוב היורש כל היום כי ברכת הארץ והפירות תלוי בעבודת השדה והחרם. ואינו כן, כי ברכת ה' הוא תעשיר... (עיר מקלט)

עוד טעם ע"ד הפשט, כי רוצה הקב"ה להיות עמו אשר בחר מעוטו במדות טובות ויקרות, כי מתוך הפעולות תתפעל הנפש ותהי' טובה ותחול ברכת השם ב"ה ואין ספק כי בהותיר בשדהו שיהיה בו הנצרכים תראה בנפשו שובע וברכה... (החינוך)

באותה שעה, נותן הקב"ה עונותם על בגדיו. הכוונה: השי"ת מצדיק את ישראל, אשר השעבוד של בני עשו, גורם עונות בני ישראל. ועשיו טוען, תינח בעבירות שיש להם שייכות עם הגלות: אבל מדוע חוטאים בתאות, וזה שאומר, מדוע אשא את "כל" החטאים. ועל זה מצדיק אותם השי"ת, אשר זכות הצדקה, שנמשלה לבגדים, אשר עושים בני ישראל, אף שהמה בגלות, מגינה עליהם, בנוגע לחטאים, שאי אפשר להשליך על עשו הרשע. (הגה"ק רבי נתן אדלר זצ"ל)

כִּי נִפְשׁ הַבָּשָׂר בָּדָם הוּא. (יז, יא)

דמעות הן ממותרי המרה שחורה, שהטבע דוחה אותם לחוץ דרך העינים, והמרה שחורה, היא שואבת מעכירת הדמים ועכירת הדמים הוא על ידי השקר, כי אי אפשר לדבר שקר, עד שיעכר את דמיו, ואמת אי אפשר לדבר כי אם כשמזכך מקודם את הדמים, עיקר הדיבור הוא בנפש, כמו שכתוב (שיר השירים ה, ו) נפשי יצאה בדברו, והנפש הוא הדם, כי "הדם הוא הנפש", נמצא כשאומר שקר יש לו עכירת דמים, ומזה באה המרה שחורה, וממותרי המרה שחורה נתהוו הדמעות, ועל ידי זה העינים כהות. (ליקוטי מהר"ן א', נא, ד"ה כי השקר)

וְשִׁמְרֶתֶם אֶת חֻקֵּי וְכו' אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אִתְּם

הָאֱדָם וְחֵי בָהֶם אֲנִי ד'. (יה, ה)

אשר יעשה אותם האדם וחי בהם. ובמדרש: ישראל לא נאמר, אלא אדם, אפילו עכ"ם. הכוונה: דבענין החוקים, נבדלים ישראל מן האומות. שישראל שומרים החקים, אף שאינם יודעים הטעם, לא כן האומות. אבל המשפטים של האומות העולם שומרים. אמנם חילוק יש בשמירתם, אומות העולם שומרים אותם, מחמת שבלתי זאת לא תקויים המדינה, אבל ישראל, אף המשפטים שומרים, הוא מצד שהקב"ה צוה עליהם. וזה רמזו באבות ש"רצה הקב"ה לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם מצות", כלומר אף מצות שכליות, כדי שיקבלו עליהם שכר. וזהו מה שאמר הכתוב, ושמרם את משפטי, אשר יעשה אותם האדם, היינו העכ"ם, אשר לא מזרע ישראל, עושה אותם, כדי "וחי בהם", כדי שתקויים המדינה, אבל אתם תעשו אותם, מצד שאני ד', יען כך הוא הרצון השם יתברך. (ישועות יעקב)

קְדוּשִׁים תִּהְיוּ. (יט, ב)

אמר לי אחד מנכדיו של רבינו זצ"ל, כי ראה כתוב על חומש אחד בסוכטשוב בזה הלשון: רבינו הקדוש מקאצק אמר, כי פרשת קדושים מתחלת "קדושים תהיו" ומסתיימת "דמיהם בם", שבא ללמוד "בלוט זאל עס קאסטן און א קדוש זאל מען זיין" (אף שזה עולה לו בדמו מכל מקום עליו להיות קדוש). (אמת ואמונה)

קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ד'. (יט, ב)

אמנם חייבים אתם להיות קדושים משום כי קדוש אני ד', והרי יש בכם נשמה שהיא חלק אלוה ממעל. אולם איש אביו ואמו תיראו עליכם להתיירא מפני חלקם של האב והאם, מפני הגוף המושך את האדם מן הקדושה ודחפו אל הגשמיות ואל הבלי העולם הזה, מפניו תיראו ותשמרו. (הרה"ק רבי אורי מסטרעליסק זצ"ל)

פינת ממעיין רבותינו הקדושים

פינת תורת רבותינו הקדוה"ט מ'אליק
על פרשת השבוע נאמרים

ועיני יקיימו המצות. וזו הכוונה של הכתוב גם ענוש לצדיק לא טוב (משלי יז, כו) דאם הקב"ה מעניש חלילה את הצדיק ביסורין אינו טוב כי עיי היסורים הוא נופל ממדרגתו ולא יעשה תשובה יותר אלא אדרבה בזמן קטנות כזה הוא עלול לחטוא חלילה. ולכן יותר טוב הוא להכות נדיבים על יושר דהכו"ת עולה חת"ך עם הגי אותיות שהוא השם של פרנסה כנודע סוד בני חיי ומזוני עם מחילה סליחה וכפרה, ויותר טוב שהקב"ה ישפיע לכל ישראל בני חיי ומזוני עם כל טוב שעייז יעשו ישראל תשובה שלימה והקב"ה ימחול להם, וזהו כוונת המדרש שאמר הקב"ה אף על פי שענשתי את אהרן ולקחתי שני בניו ממנו לא טוב דיותר לא אעשה כן אלא להכות נדיבים יושר. הה"ד אחרי מות, אחרי הוא לשון מופלג ורחוק מהם מתוך חסדים טובים מהמדה קל רחום ואתרחק מלשפוט אותם חלילה אכ"י. (אור צדיקים מהאדמו"ר מטורקא- סטרעטין נינו של הרה"ק מ'אליק זי"ע)

קדושים תהיו. (יט, ב)

וברש"י מביא את הספרא, וכותב: "היו פרושים מן העריות ומן העברה, שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה". וברמב"ן איתא דקדושה אין שייך רק כשמקדש עצמו יותר מהציווי – דהיינו קדש עצמך במותר לך. ואפשר ששניהם לדבר אחד נתכוונו, כי האדם צריך לעשות גדרים וסייגים שלא יבא לידי עבירה, וזה שאמר רש"י כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה, דהיינו שאם אתה רוצה לעשות גדר לעבירה, שלא תבא לידי עבירה, אתה מוצא, איך אתה יכול למצוא זאת, קדושה, על ידי שיקדש עצמו במותר לך כדברי הרמב"ן. והבן. (כ"ק מרן רבינו הגה"צ הגאב"ד דקהלתינו זצ"ל הכ"מ)

וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבם לפני ה' וימתו. ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש. (טז, א-ב)

הנה יש להבין מדוע כתיב ואל יבוא בכל עת וגוי שמשמע שהשי"ת דיבר שני דברים, ראשית הציווי לדבר אל אהרן ועוד ציווי אחר ש'אל יבוא בכל עת אל הקדש, ומדוע נכתב האות ו' בתיבת ואל יבוא, והנה גרסינן במדרש (ויק"ר כ, ו) רבי ברכי" פתח (משלי יז) גם ענוש לצדיק לא טוב, אמר הקב"ה אף על פי שענשתי את אהרן ולקחתי שני בניו ממנו לא טוב אלא להכות נדיבים על יושר, הה"ד אחרי מות, וכל רואה ישתומם שמדרש זה אומר דרשוני.

ונראה בכוונתו כי אם השי"ת שולח ח"ו צרות ויסורים על האדם אף על פי שזהו באמת כדי למרק עוונותיו, מכל מקום אי אפשר שהצער הזה לא יבטל אותו מעבודת השי"ת שאינו יכול לקיים המצוות כראוי, למשל אם הוא עני אינו יכול לתת צדקה או לשלם שכר לימוד או ליקח אתרוג וכדומה הרבה ענייני מצוות, וכן אם הוא חולה אינו יכול ללמוד שיעוריו ולהתפלל בכוונה וכדו' ואין לו שמחה של מצוה, ולכן באמת יותר טוב שהשי"ת ישפיע לאדם כל טוב ועל ידי כך יחשוב האדם בעצמו ויאמר הרי אני חוטא כל כך והשי"ת נותן לי כל טוב, ואינו מעניש אותי חלילה, ועל ידי התעוררות זו יעשה תשובה וכל המצוות, ועל זה אמר אדונינו מרן הקדוש הבעש"ט זצלה"ה על הפסוק קל נקמות ה' קל נקמות הופיע (תהלים צד, א) ד'קל הוא שם חסד והוי' מורה על רחמים ונרמות הוא דין דעניינו כשהקב"ה רוצה לעשות חלילה נקמה בישראל ח"ו נוקם מהיום יורחק מהם הרע שלא אעשה להם וחנן שעייז יעשו תשובה עיי שיתביישו בעצמם מפני השי"ת.

בזאת יבא אהרן אל הקדש. (טז, ג)
הענין הוא כי קודש נקרא שמירת הברית כמ"ש (מלכים ב' ד, ט) איש א' קדוש הוא עובר, ודרשו חז"ל (ברכות י:) שלא ראתה קרי על סדינו.

ומובא בנחל קדומים שמחטא העגל שפגמו בתורה בחמושה חומשי תורה, נתהוה רח"ל חמשה מלאכי חבלה, ושלשה נתקנו בזכות שלשה אבות, ואחד הוא חמה בזכות משה, שפני משה כפני חמה, ונשאר "אף" ועל זה נאמר: "אף" לזאת יחרד לבי, מי שרוצה לתקן קליפת אף, העצה לזה לזאת יחרד לבי, בחרדה, והיא מסלקת דמים.

וזהו דאיתא בספח"ק שהטעם על "בזאת יבא אהרן" הוא תביר, בחינת שבירה, כי זבחי אלקים רוח נשברה, ותביר הוא אותיות "ברית" כי בחרדה וברוח נשברה יבא לידי שמירת הברית יבא "אל הקודש". (שקל הקדש מרבינו הרה"ק רבי שמעון שלמה מאליק זצוקלה"ה פרשת אחרי - קדושים בעיר אליק שנת תרמ"ז)

קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם.

איש אמו ואביו תיראו. (יט, ב - ג)
וכמו ששמעתי בשם קדוש ד' כ"ק מרן רבינו הגה"ק רבי הערש לייב מאליק זצוקלה"ה על הפסוק קדושים תהיו כי קדוש אני ד', איש אמו ואביו תיראו, ופי' כך כי ידוע דשלשה שותפין יש באדם, הקב"ה, אביו, ואמו. הקב"ה נותן בו נשמה, אביו ואמו הגוף, לזה אומר הפסוק קדושים תהיו כי קדוש אני ד' אלוהיכם, פירוש מצד הנשמה שהיא שלי וודאי תהיו קדושים, אך אביו ואמו תיראו פירוש מצד הגוף שזה חלק האב והאם יש לירא ולדאוג שלא תחטאו. (קרבן העני מהרב יעקב קטינא זצ"ל פרי' לך לך)

פינת המשל

כן יאמרו המושלים.
משלים נאים על פרשת השבוע נאמרים

המשך מעמוד א'

אלה נטמאו הגוים וכו' ותקיא
הארץ את יושבי... (ב) שכל
שכן הוא. הוא שה' כושי, ה'
עונשו זה על חטאו, כ"ש אתה,
שאתה מבני הפרתמים. ועל זה
אמר הכתוב: ושמרתם אתם
את חקותי ואת משפטי, אתם
דייקא, כי כל התועבות האל
עשו אנשי הארץ אשר לפניכם
ותטמא הארץ. וכ"ש לכם... (ג)
לא יכולתיו לענוש רק
שהעבדתיו ושלחתיו, אבל
אתה עונשך יהי, שיוקח ממך
כתב יחוסך... ועל זה אמר
הכתוב: ולא תקיא הארץ
אתכם וכו' ונכרתו הנפשות
דייקא. ע"כ אמר יראת העונש
גופני ונפשו, אח"כ אמר גם
בזולת העונש ושמרתם את
משמרת לבלתי עשות מחקות
התועבות אשר נעשו לפניכם
ולא תטמאו בהם אני ה'
אלקיים. (ארץ חמדה)

איש אמו ואביו תיראו. (יט, ג)
פרש"י יכול אם יאמרו לך לחלל
שבת תשמע להם ת"ל ואת
שבתותי תשמרו. י"ר כל
שלשיתכם הנ"ל האיש ואביו ואמו
כולכם משועבדים לי. וזה שכתוב
אני ד' אלהיכם של האיש ואביו
ואמו. (ומ"ש מצות שבת דוקא
והלא גם אם יאמרו לגנוב או לגזול
או עבירה אחרת אין לשמוע להם
ע"ן באלשיך הקדוש). ונמתיק
הענין על דרך **משל**: שלשה
אחים היו בעיר אחת והוסכם
בדעתם לנסוע למדינות רחוקות
וכל אחד יסע למקום אחר. זה
לפאריז, וזה לווען, וזה ללונדון,
וכדומה. כי אולי יזדמן להם ללמוד
איזה חכמה במדינה זו מה שלא
יזדמן במדינה אחרת. ולאחר חצי
שנה יבאו שלשתם לביתם. אחר
חצי שנה אחר חצי שנה כשבאו
שלשתם בחזרה לביתם התחיל
האחד לספר לאחיו כי למד
החכמה איך לעשות בתי עינים
המגדלים הראי' (שפאקטיוע) שעל
ידם יכולים לראות במרחק כמה
פרסאות מה שנעשה שם. והאח
השני אמר כי למד איך לעשות
מסילת הברזל שיכולים ליסע עלי

המשך מעמוד ה'

נבצר מהם לעשות דבר. אבל
הגבר אלם לא התיימש. דבק
במשימתו ועקב אחר בן המלך
יום אחר יום, שבוע אחר שבוע.
יום אחד שתה בן המלך עד
לשיכרה, ובהיותו במחיצת אביו
החל להקיא, הסתחרר ונפל
והתגולל בקיאו. סלד המלך
בחברתו, לא יכול היה לעמוד
במחיצתו ופנה ממנו, או אז
הגיע הגב אלם והפליא בבן
המלך שנותר לבדו את מכותיו.
והנמשל מובן: עברנו חלילה
עבירות ונתחייבנו חלילה
ביסורים. ונשלחו לנו "משלחת
מלאכי רעים", כמו שנאמר
"תיסרך רעתך ומשובתך
תוכיחוך" (ירמ' ב, יט) אבל כל
זמן שאנו דבוקים בהקב"ה, אין
הם יכולים להרע לנו, כמו
שנאמר "שויתי ה' לנגדי תמיד"
(תהילים טז ח). ועל ידי כך
"מימיני בל אמוט". אבל זאת
בתנאי, שלא נברח חלילה את
הקב"ה מאיתנו. וכיצד ניתן
להבריחו. ע"י גאוה
והתנשאות, שאז הקב"ה אומר:
"אין אני והוא יכולים לדור
כאחד" (סוטה ח), ואז, אם
הקב"ה יעזבנו, חלילה, מי יגן
עלינו מפני המזיקים והנזקים.
על כן נתאזר בענוה ונבוא לפני
בוראנו בשפלות ברך לבקש
סליחתו ויקויים בנו "לפני ה'
תטהרו" אם תהיו דבוקים בו
ונעמדו לפניו, נזכה לישועתו.

(המגיד מקוטנא זצ"ל)

**אל תטמאו בכל אלה כי בכל
אלה נטמאו הגוים אשר אני
משלח מפניהם.** (יה, כד)

על פי **משל**, איש הי לו
משרת כושי ויצא לתרבות
רעה, והעבירו ולקח תחתיו
מיוחס בן הפרתמים. אמר לו:
אל תעשה כמעשה הראשון, כי
כמוהו יקרך מג' טעמים. (א)
כמו שגרשתיו עבור זה, כן
אגרשך. על זה אמר הכתוב:
אל תטמאו בכל אלה, כי בכל

שהכתם נעלם כמעט, אבל אם
הזמינוהו להופיע בפני המלך,
אז ימסור את הבגד להכובס,
כדי שלא ישאר שום רושם
מהכתם, ולא לכל כובס אף
ימסור אותו לכובס המעולה
והטובה ביותר, על מנת שיסיר
את הכתם לגמרי. וזהו "לפני ה'
תטהרו". אבל מי יכול לכבס
ולטהר את העוונות מכל וכל.
מי הוא הכובס המעולה ביותר.
הרי זהו הקב"ה כביכול בעצמו.
ועלינו לשפוך ליבנו לפניו
ולחיטה, כדי שנוכל לגשת
אליו כראוי וכיאות. וזהו "כי
ביום הזה יכפר עליכם" הקב"ה
בעצמו מנקה אותנו, כדי שנוכל
לגשת ולבוא לפניו. וזה שאמר
רבי עקיבא "אשריכם ישראל,
לפני מי אתם מטהרים ומי
מטהר אתכם" "אביכם
שבשמים", שנאמר 'זרקתי
עליכם מים טהורים וטהרתם'
(יחזקאל לו, כה), ואומר "מקוה
ישראל ה'" (ירמ' יז, ג). מה
מקוה מטהר את הטמאים אף
הקב"ה מטהר את ישראל".
וטהרתו על ידי תשובה שישוב
אל ה' בכל ליבו.

(ישמח משה)

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר
וגו' לפני ד' תטהרו. (טז, ל)

משל: לבן מלך משכיל וחכם
שהסתבר בחובות. שנטל
הלוואות בריבית, ואיבד את
כספו בעסק רע, ולא היה בידו
לשלם. אולם למלוויים בריבית
יש דרך בדוקה לטפל במי
שאינו משלם חובותיו. שולחים
גבר אלם והוא מוציא את
חובותם בע"כ, וכן עשו כאן
הם שלחו גבר אלם וארבו אחר
בן המלך, אבל לא יכלו לגשת
אליו ולעולל לו דבר משום
שבן המלך התלווה אל אביו
בכל אשר הלך, ואביו לא מש
ממנו. וכמובן שלמלך מתלווים,
כידוע, שומרים, ומקיפה אותו
פמליא גדולה וכבודה, וכך

המשך מעמוד ז'

כמה פרסאות בשעה אחת. והאח השלישי אמר כי למד רפואה יקרה איך לעשות תפיח להריח בו והיא מסוגלת לרפאות כל החולים בשעה אחת. אחר הדברים האלה נשא לבם אותם ללכת יחד לעיר אחת גדולה וילכו ויבאו שם, הוציא הא' את השפאקטיווע שלו וירא מרחוק והנה אנשים רבים מתגודדים ברחובות קרית מלך רב על דבר בת המלך שנפלה במחלה מסוכנת והרופאים נתייאשו ממנה. ויאמר האח הב' אני אעשה מסילת הברזל לבוא שם במהרה. ויאמר הג' אני אתן לה את התפיח להריח בו ומיד תתרפא. וכך הוה, אומר ועושה, ויהי כבואם שם אמרו להאנשים שהם יכולים לרפאות את בת המלך, ויהי כשמעו את דבריהם והריצו אותם להארמון של מלך, מקום בתו של המלך, וזה האח נתן לה את התפוח להריח בו ונתרפאה כרגע. וישמחו מאד המלך והמלכה וכל השרים והיו מרקדים ומזמרים לפני הג' אחים אשר על ידיהם נתרפאה. אמר להם המלך מה גמול אשיב לכם על זה. הלא אף אם אתן לכם כל אוצרותי אין בהם די השיב גמול על גמולכם הטוב. לכן הוסכם בדעתי ליתן את בתי יחידתי לאחד מכם לאשה, והבחירה תלוי בכם איזה מכם קודם. וישמעו את הדבר הזה ויתווכחו ביניהם. הא' אמר אני קודם כי לולא השפאקטיווע אז לא הי' נודע דבר. הב' אמר לולא מסילת הברזל שעשיתי לא באנו לכאן. הג' אמר לולא התפוח לא פעלתם שניכם מאומה. בת המלך כשמעה דברי ויכוחם אז פי' פתחה בחכמה ותאמר להם אמת הדבר כי זכות שלשתכם שוה. כי לולא זה מה הי' יכול לפעול זה או זה. אמנם הויכוח הזה אי אפשר לברר אם נדבר ונחקור ממה שעבר כי בזה זכות שלשתכם שוה. אמנם אם נדבר מזמן העתיד אפשר לברר הויכוח הזה כי בימים העתידיים מה צורך לשפאקטיווע ומסילת הברזל, אך התפוח היקר הזה אני צריכה לו בכל עת כי אני רכה וענוגה וחלושת כח. לכן הג' הוא העיקר בזה לישא אותי לאשה.

והנמשל : הוא ידיד דג' שותפים יש באדם הקב"ה ואביו

ואמו. ואם כן נחקור לקול מי ראוי לשמוע יותר כי זולת אחד מהשותפים לא באנו לעולם הזה. אך אם לא נדבר ממה שעבר רק מהימים העתידיים אז בקל יתברר לקול מי ראוי לשמוע יותר, כי האב והאם אחר שהולידו את הבן אין לו עוד צורך כל כך עליהם כמו שכתב כי אבי ואמי עזבוני כי מיד אחר הזיווג כא"ל פונה לצידו אך וה' יאספינו ה' אוסף הטיפה וגזר מה תהא עלי. ולהבורא יתברך צריך האדם לבוא בכל רגע ורגע להשפיע עליו חיים ומזונות. ואתה מחי את כולם. והוא יתברך העיקר. וזה שכתוב יכול יהא כיבוד אב ואם דוחה שבת ת"ל את שבתותי תשמרו אני ה' אלקיכם אני ד' הבורא אתכם וגם אלקיכם המשגיח עליכם ומשפיע לכם כל צורכיכם תמיד. **(שער בת רבים)**

אל תטמאו בכל אלה כי בכל אלה נטמאו הגוים אשר אני משלח מפניהם. (יה. כד)

על פי **משל**, איש הי' לו משרת כושי ויצא לתרבות רעה, והעבירו ולקח תחתיו מיוחס בן הפרתמים. אמר לו: אל תעשה כמעשה הראשון, כי כמוהו יקרך מג' טעמים. **(א)** כמו שגרשתי עבד זה, כן אגרשך. על זה אמר הכתוב: אל תטמאו בכל אלה, כי בכל אלה נטמאו הגוים וכו' ותקיא הארץ את יושבי'... **(ב)** שכל שכן הוא. הוא שהי' כושי, הי' עונשו זה על חטאו, כ"ש אתה, שאתה מבני הפרתמים. ועל זה אמר הכתוב: ושמרתם אתם את חקותי ואת משפטי, אתם דייקא, כי כל התועבות האל עשו אנשי הארץ אשר לפניכם ותטמאו הארץ. וכ"ש לכם... (ה) לא יכולתיו לענוש רק שהעבדתיו ושלחתיו, אבל אתה עונשך יהי, שיוקח ממך כתב יחוסך... ועל זה אמר הכתוב: ולא תקיא הארץ אתכם וכו' ונכרתו הנפשות דייקא. ע"כ אמר יראת העונש גופני ונפשו, אח"כ אמר גם בזולת העונש ושמרתם את משמרתי לבלתי עשות מחקות התועבות אשר נעשו לפניכם ולא תטמאו בהם אני ה' אלקיכם.

(ארץ חמדה)

קדשים תהיו כי קדוש אני ה' וגו'. (יט, ב)

בזוהר הקדוש, רבי שמעון כד מטי להאי קרא הוי חדי...

ואמר הרה"ק רבי **בונם מפרשיסחא**

זצ"ל על דרך **משל**, בחדר אחד למדו תלמידים ולא נודע להם מי הוא הטוב שבהם, ואחרי כשהרב לומד בעצמו אותה הסוגיא ובוחר בתלמיד אחד שילמדו שניהם אז יודעים כולם שהוא הטוב מכולם... כך כשאמר הקב"ה קדושים תהיו, שתלמדו אותו השיעור שהוא בעצמו לומד — כי קדוש אני — ידעו ישראל שהמה הטובים מכולם...

והרב הקדוש רבי יעקב דוד

זצ"ל **מאמשינאוו** כששמע זאת

אמר שמרומז בפסוק: (כ, כו) והייתם לי קדושים כי קדוש אני ה' ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי ...

(תורת שמחה)

לא תשנא את אחיך בלבבך הוכח

תוכיח את עמיתך וגו'. (יט, יז)

ובחז"ל, בבא מציעא ל"א. הוכח תוכיח, אפילו מאה פעמים, ללמדך שאל יתרשל האדם מלהוכיח, אפילו נדמה לו שדבריו לא יכנסו לאזני השומעים. הדבר דומה לאשה, מוכרת תפוחים שעמדה בחצר בית הכנסת בוויילנא, וצעקה כל היום והכריזה "היהודים קנו תפוחים בזול", ויש שנדמה לך שכבר נחר גרונה, אין איש שם על לב ואין קונה, אבל היא באחת צועקת ומכרת בקול: "קנו תפוחים בזול" ואם תשאל אותה, מה לדך כי מעקת, הלא אין איש שם על לב ואין קונה? תענה ותאמר לך כי סו"ס כשהיא שבה הביתה בשעה מאוחרת בלילה היא סופרת ומונה את הכסף, ונמצא שהיא משתכרת לפרנסת אנשי ביתה וכדאי לה לצעוק ולהכריז על התפוחים, אפילו אם יהי' מספר הקונים אחד אחוז מעשרה, ואפילו אחוז ממאה עוברים...

וכן הדין בהוכחה, לא ימלט שמי שהוא מן השומעים לא יתן אל לבו ולא ישוב בתשובה, עלינו רק להוכיח ולחזור ולהוכיח ...

(חפץ חיים על התורה)

פינת התורה באידיש

תורות ומעשיות בלשון אידיש
על פרשת השבוע נאמר

דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדשים תהיו. (יט, ב)

זאגט רש"י אז די פרשה איז געזאגט געווארן בהקהל, אז מען האט צוזאמגענומען גאנץ כלל ישראל און אזוי איז געזאגט געווארן די פרשה. עס קען זיין פארוואס די פרשה איז געזאגט געווארן בהקהל, ווייל אויב אידן וועלן זיך איינרעדן אז די מצוה פון קדושים תהיו זיין הייליג, איז נישט געזאגט געווארן פאר סתם אידן, נאר פאר אויסגעארבעטע אידן, צדיקים, פאר זיי איז געזאגט געווארן אז מען דארף זיין הייליג, וועגן דעם האט די באשעפער געהייסען צוזאמערופען יעדן איינעם כדי צו ווייזן אז יעדע איד דארף און קען מקיים זיין די מצוה פון זיין הייליג.

איש אמו ואביו תיראו, ואת שבתתי תשמרו. (יט, ג)

מען קען מסביר די סמיכות פארוואס די תורה האט געשטעלט די מצוה פון מורא האבען פון טאטע מאמע נעבן די מצוה פון היטען שבת, מיט דעם וואס דער רמב"ן איז מסביר אז די טעם פארוואס די תורה האט באפוילען אז מען דארף מכבד זיין און מורא האבען פון טאטע מאמע, וויבאלד זיי זענען שותפים אין דיין באשאפונג, האבען זיי דיר א טובה געטוהן און גוטס געטוהן וואס זיי האבען דיר געבוירען, דעריבער קומט עס פאר די עלטערן אז מען זאל זיי מכבד זיין. אבער לכאורה וועט שווער זיין, ווייל די גמרא זאגט אין מסכת עירובין (דף י"ג ע"ב) "נוח לו לאדם שלא נברא משנברא" עס איז בעסער פאר א מענטש אז ער וואלט נישט געבוירען געווארען, קומט דאך אויס אז דאס אנצאגע געבוירען ווערען איז גארנישט קיין טובה. אויב אזוי איז דאך נישט שייך צו זאגען די סברא פונעם רמב"ן אז מען דארף מכבד זיין עלטערן ווייל זיי האבען דיר געבוירען? תוספות זאגט אבער (שם ד"ה נוח) אז דאס וואס מיר זאגן אז עס איז בעסער אז מען וואלט קיינמאל נישט געבוירען געווארען איז נאר געזאגט געווארען ביי סתם מענטשען, אבער ביי א צדיק איז פונקט פארקערט, ביי א צדיק זאגט מען אז עס איז בעסער אז ער איז יא געבוירען געווארען. די גמרא זאגט אין מסכת שבת (ק"י ע"ב) דער וואס היט דער שבת ווי עס באדארף צו זיין איז מען איהם מוחל אלע זיינע עבירות אפילו ער האט געדינט עבודה זרה. קומט דאך אויס אז דורך היטען שבת, ווערט מען גערעכענט פאר א צדיק, וואס ביי א צדיק זאגט מען "נוח לו שנברא" עס איז בעסער און גוט וואס ער איז געבוירען געווארען. דאס קען זיין דער טעם פארוואס די תורה האט געשטעלט היטען שבת נעבן די מצוה פון מורא האבען פון טאטע מאמע, ווייל נאר אויב מען היט דעם שבת איז שייך צו זאגען אז מען דארף מכבד זיין די עלטערן, ווייל דורך היטען שבת ווערט מען א צדיק, איז דאס געווען א גוטע זאך וואס דיינע עלטערן האבען דיר געבוירען, ממילא דארפטו זיי מכבד זיין. אבער אויב מען היט נישט דעם שבת, דעמאלטס זאגט מען "נוח לו לאדם שלא נברא משנברא", איז נישט דא די סברא פון

דער רמב"ן אז מען דארף מכבד זיין די עלטערן. (חתם סופר)

את שבתתי תשמרו ומקדשי תיראו אני ה'. (יט, ל)

די גמרא זאגט אין מסכת שבת דף ק"ח: אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלין, אויב וואלטן די אידן געהיטן צוויי שבתות ווי עס באדארף צו זיין וואלטן זיי באלד אויסגעלייזט געווארן. דאס זאגט דער פסוק את שבתותי תשמרו, דורך דעם וואס איהר וועט אפהיטן דעם שבת, דעמאלטס ומקדשי תיראו, וועט איהר זוכה זיין צו זעהן דעם בנין בית המקדש על מכונו.

(בנפת יחזקאל)

את שבתתי תשמרו ומקדשי תיראו אני ה'. (יט, ל)

קען מען זאגן פשט, לויט ווי די חז"ל זאגן אז דער מענטש וואס איז זיך מצטער אויף דעם חורבן בית המקדש, וועט זוכה זיין צו זען אין איהר פרייד, און דער וואס איז זיך נישט מצטער אויף דעם חורבן בית המקדש, וועט נישט זוכה זיין צו זען אין איהר פרייד, און צו דעם טוט אונז די תורה ווייזן די מעלה פון שבת, אז הגם שבת איז דאך אסור זיך מצטער זיין אויף דעם חורבן בית המקדש, פונדעסטוועגן וועלן מיר זוכה זיין צו זעהן אין איהר פרייד, דאס איז דער פשט אין פסוק את שבתותי תשמרו איהר וועט אפהיטן דעם שבת און פרייען זיך אין דעם טאג שבת, און פונדעסטוועגן דאך ומקדשי תיראו וועט איהר זוכה זיין צו זעהן דעם בנין בית המקדש.

(תפארת שלמה)

לא תלך רכיל בעמך לא תעמוד על דם רעה. (יט, טז)

וואס איז דער שייכות צווישען די צוויי איסורים? נאר כאטש דער איסור פון לשון הרע איז זייער א גרויסע עבירה פון דעם-וועגען טאמער ווייסט מען אז איינער וויל יענעם שלעכטס טוהן אדער הרגיענען מוז מען יענעם אויסזאגען כדי ער זאל זיך קענען ראטעווען פון דעם וואס וויל אים הרגיענען, און אויב ער וועט אים נישט דערציילן און עס וועט געשעהן אן אומגליק איז ער שולדיג. דאס זאגט דער פסוק לא תלך רכיל זאלסט נישט רעדן קיין רכילות און קיין לשון הרע, אבער אויב וויל איינער שלעכטס טוהן פאר א צווייטן דעמאלטס זאגט אונז אן די תורה "לא תעמוד על דם רעה" זאלסט נישט שטיין מיט פארלייגטע הענט נאר גיי ראטעווע דיין חבר.

לא תקם ולא תטר את בני עמך

ואהבת לרעך כמוך אני ה'. (יט, יח)

אויב מען איז מוותר פאר דעם חבר ווען ער האט איהם שלעכטס געטוהן, דעמאלטס מדה כנגד מדה איז איהם דעם אייבערשטער אויך מוותר אויף זיינע עבירות.

דאס זאגט דער פסוק: "לא תקם ולא תטר" - זאלסט נישט נקמה נעמען פון דיין חבר, נאר "ואהבת לרעך" דו זאלסט ליב האבן דיין פריינט, ווייל "כמוך אני ה'" - אזוי ווי דו ביסט מוותר פאר איהם וועל איך מוותר און מוחל זיין דיינע עבירות. (רמתיים צופים)

מפני שיבה תקום והדרת פני זקן. (יט, לב)
ווען א מענטש פירט זיך אויף ווי עס דארף צו זיין אין זיינע יונגע יארן, דעמאלסט ווען ער קומט אן אין די עלטער יאהרן שעמט ער זיך נישט מיט די יוגענט, נאר פארקערט, עס באשיינט איהם דאס לעבן. דאס איז מרומז אין פסוק: "מפני שיבה תקום" - אויב פאר די עלטערע יארן וועסטו זיך אויפהייבען צו דינען דעם באשעפער, דאן: "והדרת פני זקן" - וועט דאס באשיינען דיינע עלטערע יארן.

(דגל מנחה אפרים)

ואהבת לרעך כמוך אני ה'. (יט, יח)

אזוי ווי דו פירסט דיר אויף צו דיין חבר, אזוי פירט זיך דער אויבערשטער צו דיר, דאס מיינט אז אויב דו ביסט נישט אויפגערגעט אויף דיין חבר אפילו ווען ער טוט עפעס שלעכטס צו דיר, וועט דער אויבערשטער נישט זיין אויפגערגעט אויף דיר אפילו ווען מען האט חלילה זיך נישט גוט אויפגעפירט, אויב דו האסט ליעב דיין חבר וועט דער אויבערשטער דיר ליעב האבן, זאגט דער הייליגער רבי ר' בונם פון פרשיסחא זי"ע דאס איז מרומז אין פסוק "ואהבת לרעך" דו זאלסט ליעב האבן דיין חבר, "ווייל כמוך" אזוי ווי דו פירסט זיך אויף מיט דיין חבר "אני ה'" אזוי וועט זיך דער אויבערשטער אויפפירן מיט דיר, און יעדער וויל דאך זיכער אז דער אויבערשטער זאל זיך צו אים אויפפירן מיט די מדה פון רחמנות.

(הרח"ק רבי בונם מפרשיסחא זי"ע)

ואהבת לרעך כמוך אני ה'. (יט, יח)

אמר ר' עקיבא זה כלל גדול בתורה. קען מען זאגן פשט אז ר' עקיבא זאגט דעם מאמר לשיטתו, וואס ער דרש'ט אין מסכת בבא מציעא אויף דעם פסוק, "וחי אחיך עמך", אז חייך קודמין לחיי חבירך, אז דיין לעבן קומט פריער פאר דיין חברים, אויב אזוי איז דאך שווער וואס טוט ער מיט דעם פסוק "ואהבת לרעך כמוך", וואס דאס מיינט דאך אז די דארפט ליב האבן דיין חבר אזוי ווי דיר אליין, (אלעס וואס די טוסט פאר דיר- טוה פאר דיין חבר פריער-) מוז מען זאגן אז דאס וואס מיר זאגן חייך קודמין, מיינט מען ביי גשמיות'דיגע זאכן, אבער ביי חיי הנצחיים דהיינו ביי לימוד התורה דארף מען לערנען מיט אנדערע, אפילו דורך דעם וועט ער דארפן מבטל זיין פון זיין אייגן לערנען. וועגן דעם זאגט ר' עקיבא אויף דעם פסוק ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול "בתורה", אז דער כלל גדול איז נאר ביי לימוד התורה, אבער ביי עניני עולם הזה איז די הלכה חייך קודמין.

(חתם סופר)

פינת תורה דבי מדרשא

מאמרים ושיחות ממו"ר הרב אליעזר יודא מאלק שליט"א
גאב"ד דקהלתינו קהל טורי זהב אלק

הנאמרים בבית מדרשינו בעת רעווא דרעוון בשנת תש"פ העל"ט

וידבר ה' אל משה לאמר. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אני ה' אלקיכם. במעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה, לא תעשו; ובמעשה ארץ כנען אשר אני מביא אתכם שמה, לא תעשו, ובחקתיכם, לא תלכו. (יח, א-ב-ג)

ומרגיש בטעם שיש בכל דבר, וזוכה לבטל את כל רצונותיו לטעם הזה, להיות כל מעשיו בלתי לה' לבדו.

ומה שמצינו שביכולת בני ישראל לקיים את כל מעשיהם לשם שמים, הוא בכח המצוות שצטוו בתורה. כדכתיב בהמשך הפסוקים כמעשה ארץ מצרים... את משפטי תעשו ואת חקוטי תשמרו ללכת בהם, אף ה' אלוהיכם. וסיבת הדבר מפני שעל ידי המצוות מתרגל האדם, שגם את המעשה הגשמי, יעשהו מחמת הכוונה הפנימית שבו.

כגון היהודי לוקח את כספו שהוא דבר גשמי, וקונה בו אתרוג שאף הוא דבר גשמי, וכל המעשה הגשמי הזה עושהו מחמת

שציווהו הבורא, כי אלוהי שהשי"ת ציווה על צמילת התעורר, הרי שלא הי' עושהו, ועתה מחמת רצונו התחברו הכסף ואתרוג שהם דברים גשמיים, לעשיית רצונו יתברך. וכן גבי שאר מצוות כמו מצה, כלום האדם ללא ציווי הבורא, הי' מפור את כספו עבור מצה העשו' מקמח ומים בלבד בלא טעם ונסף. הרי שעל ידי המצוות מתרגל היהודי לקיים אף את מעשיו הגשמיים מחמת הטעם הפנימי שבהם. והאמת היא שאין כל הפרש בין עשיית מצוה, לאכילת האדם או שאר מעשי הרשות, כי הלא את שניהם צריך לעשות לשם שמים. רק המצוה הוא דבר שבלי ציוויו של השי"ת האדם לא הי' עושהו ומקיימו. ואילו שאר מעשי רשות האדם מטבעו מקיימם. אכן כשאדם עושה את מעשיו לשם שמים, הרי שגם הם מצוות ועל האדם להשית זאת ללבו, שלא די לו רק בעשיית המצוות שצטוו עליהם, אלא גם את כל מעשיו הטבעיים הוא צריך לעשות לשם שמים, וכשהם נעשים בכוונה הראני, הרי שהם מצוות.

והרחמן הוא יוכנו לחזק ולהתחזק, והשי"ת יעזור שזכה לראות בישועתו של ישראל ושמחתו ובהתרוממות קרן התורה וישראל ובהתגלות כבוד שמים עלינו בב"א

לעצמם וה' יראה ללבב (שמואל א טז, ז), והכוון כליות ולב, יודע ורואה במה חושיו של האדם מונחים בעת אכילתו, האם בתאונותיו או באכילה לשם שמים כדבעי.

והוא מה שאמרו בחז"ל (אבות ב, יב) כל מעשי האדם אף דברי הרשות, יהיו לשם שמים, ולא דוקא המצוות. כי זהו תכלית עבודת האדם, שיהי' קשור בכל עת, בין בשכבו, ובין בקומו, ובכל הליכותו, לרצוני יתברך.

וכמו שאמר שלמה המלך ע"ה החכם מכל האדם, כל ערום יעשה בדעת (משלי יג, טז) ולא פירט מה מעשי החכם, האם הם תורה או תפלה, או הכוונה בכלל לעבודת ה' וכדו', אלא רק כתב שמעשיו הם בדעת. וכפי שאמרנו יובן הדברים, כי אין המכוון למעשה מסוים של החכם, אלא להיפך, כל מעשיו של הערום בין הגשמיים ובין הרוחניים, הוא יעשה אותם בדעת. כידוע שענין 'דעת' היא חיבור, והוא המכוון לחיבור לחיותם הפנימית, כי את כל מעשיו הוא מקשר ומחבר לבוראיו.

והנה מעשי הגוים נקראו חוקות. כמו שכתוב ובחוקותיהם לא תלכו, משום שהם עושים את מעשיהם כחוק בלי טעם. שכן ענין הטעם מכוון לחיות ה' הפנימית, שהיא הטעם לכל התבארם והמעשים.

למה הדבר דומה, לכמה מנות בשר המונחות לפנינו, שכל אחת מהם נתבשלה באופן שונה, אחת טעמה מתוק, והשני' חריף, והשלישי חמוץ וכדו'. הרי שלמראת העיניים כולם נראים שווים, אך מי שטועמם, מגלה את טעמם ואת השינוי שביניהם.

הגוי שלא זכה להבחין בין הטעמים, ועושה את כל מעשיו באופן חיצוני גרידא, הכל נראה לו כחוק טפל בלי טעם. ולפיכך כל מעשיו הם להנאתו וטובתו, כי אין לו כל קשר לחיותו יתברך הפנימית. ברם היהודי שזוכה להידבק בחיותו הפנימית, חש

לבאורה צריכים להבין, מדוע כשאסרה התורה איסורי העריות, תלה את איסורם מחמת מעשי ארץ מצרים ומעשי ארץ כנען, וכי אלוהי ההתנזרות כזו של המצריים והכנעניים, הי' עולה על הדעת ח"ו שמוותרים עריות בישראל.

ומשום הא, מבאר בספר שפת אמת (תרל"ה, מא) שאין המכוון לאיסורי עריות בלבד, אלא כל מעשי האדם שהם ברשות לעשותם, ציוותה עליהם התורה, שלא לעשותם כעשייתם של יושבי ארץ מצרים וארץ כנען, וזל"ק: בכל המעשים לא נעשה אותם כמו שעושין אותם בארץ מצרים וכנען.

ובזה מבאר הרמב"ם רבי גדל אייזנער זי"ע בספרו, שדבר זה מרומז בלשון הפסוק כמעשה ארץ מצרים... כמעשה ארץ כנען... שבא להדגיש שאין הכוונה שעושה את מעשיהם ח"ו. אלא שבא לאסור את עשיית מעשיו הגשמיים המותרים, כעין עשיית אותן מעשה על ידי הגוי. כי עשיית דבר הרשות על ידי היהודי, איננה כעשייתו של הגוי, אלא כלפיו נאמר בכל דרכיך דעהו (משלי ג, ו).

וכמו שמבאר הרמב"ם בפרשתו פרשת קדושים קדש עצמך במותר לך. אמנם כל אחד אוכל, ברם היהודי אוכל כיהודי, בעדינות ושליטה על תאונותיו לשם שמים. אך הגוי כל חושיו והגיגיו שקועים בהנאת מאכלו, ואינם נצנצים לשום דבר אחר זולת זה.

ואמרו חז"ל בגמרא (נדר כג.) מאן דכתיב (הושע יד, י) כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם, משל לשני בני אדם שיעלו את פסחיהן, אחד אכלו לשם מצוה, ואחד אכלו לשם אכילה גסה. זה שאכלו לשם מצוה וצדיקים ילכו בם, זה שאכלו לשם אכילה גסה ופושעים יכשלו בם.

רואים מזה הגמרא, שאף שלמראה עינים נראה אותו מעשה אכילה, ברם האדם יראה

